

Українська національна символіка – засіб педагогічного виховання

Н.А.ЛЕМЕШЕВА

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Ми, українці, належимо до давнього, героїчного, благородного, само відроджуваного етносу, що попри всі синусоїди історії не спиняє своїх національних змагань – і неосяжно дорогим коштом, у якому високий духовний зліт поєднався з мільйонами жертвних смертей. Ми – нація «чиста, як наша гірка сльоза, бо ми не варварською, не за-войовницькою кров'ю, а «Дніпром умивалися»... – а нам приписали хворобу національної меншості, і ми, не будучи на неї хворі, чомусь від неї лікуємось» (Т.Салига). Ми сягаємо однієї з найдавніших цивілізацій, явлених нам у найбільшій знахідці ХХ ст. – Вересовій книзі.

Але саме сьогодні склалися умови, які сприяють кардинальному оновленню політичної свідомості населення України. В суспільстві відбулися значні зміни, свідомість нової генерації українців здатна сприйняти і засвоїти нові зразки і норми політичної поведінки.

Невід'ємною частиною формування, фіксації і відтворення ідентичності будь-якої нації і держави як соціально-культурної і політичної спільноти виступають національно-державні символи та ідеали, які уособлюють національно-державну єдність і велич.

Характерними ознаками сучасних державних символів є: з одного боку, – їх здатність лаконічно виражати одну або декілька ідей історичного чи політичного характеру, які займають провідне місце в національній ідеології державотворення, суспільній моралі, ментальності народу (нації) тощо; з другого, – офіційність закріплення даних знаків (предметів, зображень) чи звукових виражень у законодавстві країни. При цьому дуже важливим є фактор реального зв'язку між державними символами і державним суверенітетом країни як політичною основою становлення і розвитку перших.

Отже, надзвичайно актуальною проблемою, що постає перед українським суспільством, є формування політичної свідомості молоді на основі ідей національного, духовного відродження України.

Як ніколи раніше, українське суспільство відчуває необхідність участі молоді у державотворчих процесах, влиття нових творчих сил та ідей, які спроможні привнести лише нова генерація. Необхідне розуміння суспільством того, що про рівень політичної культури свідчить не документ, про отримання освіти і засвоєння певної суми знань, а практичні навички демократичної життєдіяльності, уміння орієнтуватися і діяти в існуючому соціально-політичному просторі, брати реа-

льну участь у прийнятті політичних рішень і практичні їх реалізації, здатність брати на себе відповідальність не лише за особисте життя, але і за стан речей в Україні.

У даній роботі здійснено огляд процесу формування та розвитку національної символіки України, її сучасної політичної культури, проблем національної гідності та патріотизму, а також запропоновано альтернативні заходи, що сприяли б формуванню цих якостей:

- включення розділу історії походження національної символіки України та її тлумачення до курсу історії в середній школі;
- створення серії мультиплікаційних фільмів і казок для дітей, заснованих на цікавих історичних подіях;
- проведення лекцій, семінарів, конференцій з питань розвитку політичної культури суспільства взагалі і молоді зокрема;
- формування інституту правового регулювання порядку використання державних символів України, створення відповідних законів.

Отже, з одного боку, національна символіка є пам'яткою та візитною карткою українського народу, а з іншого, – є його генетичним кодом, підставою для творчого розвитку та здійснення своєї місії в світовій історії.